

Podpora alternativní mobility VVI: synergie a zjednodušení pravidel Podpora projektů společného evropského zájmu

Konference o veřejné podpoře a problematice malých a středních podniků, 29.-31. května 2019, ÚOHS, Brno

Postoje vyjádřené v tomto dokumentu jsou výhradně jeho autora a nemohou být za žádných okolností považovány za oficiální pozici Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž ani Evropské komise.

Martin Fott
Evropská komise
GŘ pro hospodářskou soutěž
Oddělení H2 (podpora VVI, ŽP, IPCEI)

I .

Podpora na ochranu ŽP: zaměření na nízkoemisní mobilitu - přehled

I. Veřejná podpora na ochranu ŽP – obecné informace

II. Nízkoemisní mobilita:

- Situace na trhu
- Veřejná podpora pro vozidla
- Veřejná podpora infrastruktury

Nízkoemisní mobilita: situace na trhu

- Automobilový sektor: 4 % evropského HDP, 12 milionů pracovních míst v EU
- „Boom“ elektrických vozidel: nárůst z 1 na 3 miliony globálně mezi 2015 a 2017; stále spíše okrajový trh (méně než 2 % prodejů aut), ale rychlý růst; v některých zemích rozvinutější
- Nabídka modelů ze strany všech předních výrobců aut
- Rozšiřující se infrastruktura: okolo 33 000 veřejných dobíjecích míst v Nizozemsku, ale méně než 100 v Bulharsku
- Normální síť v městských centrech + rychlodobíjecí místa na dálnicích (často s podporou EU)
- Aktivní velcí hráči v různých odvětvích: výrobci aut, prodejci benzínu, energie, telekomunikační společnosti, hypermarkety

Podpora na ochranu ŽP – obecné informace

- Smlouva o fungování Evropské unie (**SFEU**)
- V současnosti většina opatření podpory implementována podle obecného nařízení o blokových výjimkách 2014 (**GBER**)
- Notifikace nezbytná, pokud nesplněna kritéria GBER, typicky v důsledku potřeby vyšších intenzit podpory → podle EEAG vyžadováno otevřené nabídkové řízení
- Pokyny pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky z roku 2014 (**EEAG**) → kritéria slučitelnosti

Podpora nízkoemisních vozidel

- Nákup nových vozidel, vylepšení dieselových autobusů
- Většinou osobní automobily a autobusy hromadné přepravy, někdy též nákladní vozy
- Většinou dotace, některá daňová zvýhodnění
- Právní zhodnocení:
 - přítomnost podpory
 - Slučitelnost: nad rámec/při absenci standardů EU (čl. 36 GBER + EEAG)
- Příklad nedávného rozhodnutí EK: SA.51450 - DE - Režim na dovybavení dieselových autobusů místní veřejné dopravy (listopad 2018)

Nízkoemisní infrastruktura

- Soukromá vs. veřejná, částečně veřejná
- Pokrytí: celostátní, regionální, lokální
- 3 relevantní úrovně (developeři/ vlastníci, provozovatelé, koneční uživatelé)
- Aplikace GBER?
- Slučitelná podpora - čl. 107(3)(c) SFEU
- Dopusud zaměření na vlastníky (= obvykle provozovatelé), uživatelé nezahrnuti do analýz
- Technologická neutralita – převažující technologie?

Nízkoemisní infrastruktura: případ SA.45182, Dobíjecí a plnicí stanice v Česku (1)

- SA.45182 - 11. srpna 2017 - ČR - režim státní podpory zavádění veřejně přístupných dobíjecích a plnicích stanic pro vozidla s pohonem na alternativní paliva
- Cílem splnění povinných národních cílů stanovených ve směrnici o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva
- 5 podprogramů: technologicky neutrální přístup, tj. nejenom dva typy dobíjecích stanic, ale i CNG, LNG, vodík
- Způsobitelné náklady spojené s vytvořením infrastruktury; různé intenzity podpory podprogramů, až do 85 % na vodík
- Příjemci: 5 let musí infrastrukturu vlastnit / provozovat
- Otevřené a nediskriminační nabídkové řízení

Nízkoemisní infrastruktura: případ SA.45182, Dobíjecí a plnicí stanice v Česku (2)

- Kritéria různé váhy: intenzita podpory, připravenost projektu, relevantnost projektu
- 4 samostatné výzvy pokrývající 50 oblastí; cílem 500 stanic; snížení počtu bodů pro úspěšné žadatele z dřívějších výzev
- Podpora slučitelná podle čl. 107(3)(c) SFEU
- Vhodnost podpory – zákaz spalovacích motorů by byl v ČR nepřiměřený
- Přiměřenost podpory
- Dopad na soutěž/omezený obchod (naopak stimulace trhu)

II.

VVI: navrhované synergie a zjednodušení - přehled

I. Struktura pravidel veřejné podpory VVI

**II. Synergie a zjednodušení:
Horizont Evropa a pravidla veřejné podpory VVI**

Struktura pravidel veřejné podpory VVI

Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU)

Obecné nařízení o blokových výjimkách 2014-2020 (GBER)

- Čl. 24 - 29: „automatictější“ schválení podpory VVI
- Požadavek evaluace (hodnocení) u velkých režimů (150 milionů eur za rok)
- Nový cíl podpory „Výzkumná infrastruktura“
- Zjednodušená podpora inovací

Sdělení Komise – Rámec podpory VVI (2014)

- Pravidla pro podporu s nutností notifikace Komisi
- Flexibilnější stropy podpory, větší právní jistota, přesnější kritéria

Novela GBER 2017 (1)

Změna čl. 7 GBER: Výši způsobilých nákladů lze vypočítat v souladu se zjednodušeným vykazováním nákladů podle nařízení (EU) č. 1303/2013 (nařízení o společných ustanoveních), za předpokladu, že daná operace je alespoň částečně financována z fondu EU (ESIF), u něhož je možné použít toto zjednodušené vykazování, a daná kategorie nákladů je způsobilá podle příslušného ustanovení o vyněti.

Novela GBER 2017 (2)

Recitál 14: V rámci nástroje pro malé a střední podniky, který je součástí programu Horizont 2020, uvedeného v čl. 22(2) nařízení (EU) č. 1291/2013 EP a Rady, může být projektům udělena značka kvality – pečeť excellence Evropské komise. Takové projekty mohou být vzhledem k omezené výši podpory ve výši max 2,5 milionu eur na projekt, a ke skutečnosti, že jsou zaměřeny výhradně na malé a střední podniky, vyňaty z oznamovací povinnosti v souladu s GBER.

Národní (včetně ESIF) financování projektů VVI, jimž byla udělena pečeť excelence (SoE) v rámci Horizontu

Po změně GBER z roku 2017: veřejná podpora projektů s SoE na základě nástroje pro malé a střední podniky v rámci H2020 nepodléhá povinnosti notifikace a spadá pod čl. 25 GBER (podpora na výzkumné a vývojové projekty).

- Při financování ze zdrojů ESIF je možné způsobilé náklady vypočítat v souladu se zjednodušenou metodou v souladu s pravidly ESIF.

Návrh do budoucna: zefektivnění a zabránění duplicitám.

- Projekty VVI realizované malými a středními podniky na základě programu Horizont, jimž byla udělena SoE, nebudou muset být posuzovány Komisí na základě pravidel pro veřejnou podporu (míra podpory, povaha výzkumných aktivit, způsobilé náklady a zjednodušená metoda výpočtu nákladů Horizontu Evropa mohou být použity)

Kofinancované projekty z unijních + národních prostředků (včetně ESIF)

V současnosti:

- Když jsou Horizont a národní financování (včetně ESIF) kombinovány, financování z ESIF/národního veřejného financování podléhá posouzení podle pravidel veřejné podpory.

Návrh do budoucna:

- Společně financované projekty VVI, na základě kofinancovaného programu v rámci Horizontu Evropa s podílem financování z Horizontu Evropa alespoň 30 % a v němž spolupracují alespoň tři členské státy, kde vyhodnocení a výběr je založen na pravidlech Horizontu Evropa, by mohly být realizovány bez nutnosti notifikace či dodatečného vyhodnocení ze strany ČS – míry podpory a způsobilé náklady Horizontu Evropa mohou platit (pokud si to ČS přeje)

III.

IPCEI: podpora projektů společného evropského zájmu - podpora EU inovací ve strategických hodnotových řetězcích - přehled

- I. Obecné informace**
- II. Vyhodnocení veřejné podpory**
- III. Dobrá praxe a doporučení pro IPCEI**

IPCEI: Co jsou IPCEI?

- Pojem „významných projektů společného evropského zájmu“ zakotven v čl. 107(3)(b) SFEU jako součást pravidel VP
- Specifická možnost pro konstatování slučitelnosti podpory s vnitřním trhem, dosud zřídka využívaná (např. některé programy spolupráce v rámci programů podpory vědy a výzkumu, některé infrastrukturní projekty)
- Sdělení Komise z roku 2014 k podmínkám pro využití této možnosti – důležitý krok k intenzivnější aplikaci pravidel pro podporu IPCEI
- Sdělení využito pro rozhodnutí o infrastrukturním projektu (*Fehmarn Belt – dopravní spojení Německa a Dánska*) a pro projekt podpory výzkumu a vývoje (*mikroelektronika; Německo, UK, Francie a Itálie*)

Projekt podpory VaV - mikroelektronika

Project management				
1 Energy efficient chips	2 Power semiconductors	3 Sensors	4 Advanced optical equipment	5 Compound materials
CEA-Leti	3-D Micromac	CEA-Leti	AMTC	AZUR Space Solar Power
Cologne Chip	AP&S International	<i>CorTec</i>	Carl Zeiss	CEA-Leti
Globalfoundries	CEA-Leti	Elmos Semiconductors		Integrated Compound Semiconductors
<i>RacyICs</i>	Elmos Semiconductors	Fondazione Bruno Kessler		IQE
Soitec	Infineon	Infineon		Newport Wafer Fab
ST Micro-electronics	MURATA	Robert Bosch		SPTS Technologies
X-FAB	Robert Bosch	ST Micro-electronics		OSRAM
	<i>SEMIKRON</i>	TDK-Micronas		Sofradir
	ST Micro-electronics	ULIS		Soitec
	X-FAB	X-FAB		ST Micro-electronics

Name in *italic* = SME

Výhody IPCEI

- Presumpce výskytu **tržního selhání** ovlivňujícího projekt. *Na základně běžných pravidel pro podporu VVI nutné prokázání tržního selhání pro větší projekty.*
- Projekt může obdržet až 100 % mezery ve financování (*funding gap*) na základě široké možnosti **způsobilých nákladů**. *Na základě běžných pravidel pro podporu VVI existují omezující stropy. Čím blíže trhu, tím nižší jsou stropy.*
- Náklady na **první průmyslové využití** (tj. mezi pilotní fází a zahájením masové/komerční produkce) považovány za způsobilé. *Na základě běžných pravidel pro podporu VVI nemožné. Možné na základě pravidel pro regionální podporu pro investice do znevýhodněných regionů.*

Vyhodnocení na základě sdělení IPCEI

Kritéria způsobilosti pro aplikaci čl. 107(3)(b) SFEU

- Definice projektu (jeden či integrovaný)
- Společný evropský zájem
- Význam projektu

Kritéria slučitelnosti

- Nezbytnost a přiměřenost podpory
- Předcházení nepřípustného narušení hospodářské soutěže a ověření vyváženosti
- Transparentnost

IPCEI – hlavní kritéria způsobilosti

- **Příspěvek jednomu či více cílům EU** (např. tzv. *key enabling technologies*, klimatické a energetické cíle, digitální agenda, trans-evropské sítě atd.) a výrazný vliv na konkurenceschopnost, udržitelný růst, vytváření hodnot v celé EU
- Projekt zahrnující **více než jeden ČS**; přínosy pro větší část EU
- **Pozitivní efekt přelévání** (*spillover effect*) nejen pro zúčastněné státy; účinky na více úrovních hodnotového řetězce
- **Kofinancování** příjemcem
- V případě projektů podpory VVI: nutnost zásadní inovativní povahy či důležité přidané hodnoty ve světle stavu techniky v daném odvětví
- První průmyslové využití splněno pokud umožňuje **vývoj nového produktu** s významným podílem VVI či **zásadně inovativní výrobní proces** (ne modernizace stávajících zařízení bez inovací či vývoj novějších verzí stávajícího produktu)

Kritéria slučitelnosti

- **Nezbytnost**

Motivační účinek a srovnávací scénář

- **Přiměřenost**

Maximální podpora = mezera ve financování a 100 % způsobilých nákladů

- analýza mezery ve financování
- způsobilé náklady na VVI
- způsobilé náklady na první průmyslové využití

- **Předcházení nepřipustného narušení hospodářské soutěže a ověření vyváženosti**

- Podpora jako vhodný nástroj politiky
- Vyhodnocení potenciálně negativních dopadů na obchod a soutěž

- **Transparentnost**

Příklady dobré praxe

- Otevřenost všem ČS k jejich účasti
- Zapojení Komise do vytváření IPCEI
- Intenzivní (a včasná) spolupráce/společná práce mezi ČS na vytváření projektu
- Koordinace mezi ČS, včetně vydání důležitých rozhodnutí (rozpočtové závazky)
- Výběr zúčastněných společností na základě otevřeného nabídkového řízení
- Důkladná příprava všech dokumentů ze strany ČS, včetně kontroly dokumentů předložených společnostmi; při větším počtu společností vhodné vzory dokumentů
- Jednání na vysoké úrovni k nastavení načasování a udržení tempa
- Přístup rozdílný pro každé IPCEI podle příslušné technologie

Doporučení pro IPCEI

- **Co nemá být IPCEI:**

Podpora pro pouhé postavení výrobní kapacity, továren a masové výroby, resp. zvýšení konkurenceschopnosti příjemců

Opatrnost, zvláště u prvního průmyslového využití, je třeba zejména vzhledem k potenciálním narušením cílů kohezní politiky, vysokému potenciálu narušení soutěže a rizikům v rámci WTO

- **Co má být IPCEI:**

Disruptivní a ambiciózní výzkum a vývoj, nad rámec současného stavu techniky; následován prvním průmyslovým využitím, tj. krátkým obdobím, kde VVI je klíčové; např. rozšíření pilotní linky

Aktivita příjemců k vytvoření pozitivního „přelivu“ účinků v rámci EU, ve vztahu ke znalostem a výsledkům vytvořeným v rámci IPCEI nad rámec „business as usual“ (kvalitativně i kvantitativně)

IV. Fitness check a evaluace

- “Fitness check” pravidel veřejné podpory (včetně GBER, EEAG, Rámce pro VVI, sdělení k IPCEI) spuštěn v lednu 2019

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/fitness_check_en.html

- Cíle: ověřit, jak pravidla veřejné podpory fungovala v praxi a do jaké míry stále naplňují svůj účel
- Výsledky poslouží jako základ pro reflexi a úvahy k budoucí podobě pravidel
- Účast v obecné i zacílených konzultacích k jednotlivým pravidlům, spolupráce s externími konzultanty provádějícími evaluační studie k určitým pravidlům

Děkuji za pozornost!

martin.fott@ec.europa.eu